

Türkçe Aruz Kaynakçası*

BEKİR BELENKUYU**

Turkish Arud Bibliography

Ö Z E T

Arap edebiyatında doğan aruz, Fars edebiyatında bazı değişikliklere uğramıştır. Aruzun Türk edebiyatına Fars şüirinden geçtiği yönünde genel bir kabul bulunmaktadır. Türk şüirindeki aruz da Fars şüirindeki aruzdan farklılaşır. Günümüze ulaşan yazılı kaynaklar göz önünde bulundurulunca Türkçenin aruzla olan tanışıklığının XI. yüzyıldan öncesine dayandığı söylenebilir. Başlangıçta aruzun Türkçenin kendi şüir sistemi olan hece vezninden fazla uzaklaşmadığı görülür. Türk şüirinde aruz, daha sonraki asırlarda kendi kurallarını oluşturmuş ve artan bir başarıyla kullanılmıştır. Türkçede aruz uygulamaları bazı teorik eserlerle de desteklenmiştir. Türkçenin kendi ses yapıyla aruzun en iyi şekilde örtüştüğü dönemlerde yaşanan dönüşüm sonrasında aruz Türk şüirinden yavaş yavaş çekilmiştir. Türkçe aruzla ilgili özellikle XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren araştırma, inceleme ve tenkit çalışmaları yapılmıştır. Çalışmalar edebiyat ve musiki temelli olmak üzere iki koldan ilerler. Çalışmalarda genel olarak hece-aruz kıyası, aruz öğretimi, aruzla dair bir eserin neşri, bir şairin veya dönemin aruz tasarrufları, usul-vezin münasebetleri gibi konular karşımıza çıkar. Türkçe aruzu anlamayı ve anlatmayı amaçlayan çalışmaların tespit edilen en kapsamlı kaynakçası bu yazıda araştırmacıların dikkatine sunulmuştur.

ABSTRACT

Arud emerging in Arabic literature has undergone some differences in Persian literature. There is a general acceptance that arud passed into Turkish literature through Persian poetry. The prosody in Turkish poetry also differs from the prosody in Persian poetry. In the beginning, it is seen that the arud does not go far from Turkish syllable rhythm, which is its own poetry system. In Turkish poetry, prosody has established its own rules in the following centuries and has been used with increasing success. Arud applications in Turkish are also supported with some theoretical works. After the transformation that took place in the times when Turkish was compatible with its own sound structure, arud gradually withdrew from Turkish poetry. Research, review and criticism studies on Turkish prosody have been carried out especially in the second half of the 19th century. The works are divided into two branches: literature and music. In the studies, we generally encounter topics such as syllable-prosody comparison, teaching of prosody, the publication of a work related to prosody, prosody practices of a poet or period, forms-rhythms relations. In this article, the most comprehensive bibliography of the studies aiming to understand and explain Turkish arud is presented to the attention of researchers.

ANAHTAR KELİMELE R

Aruz, Türkçe Aruz, Vezin, Kaynakça, Musiki, Usul.

KEYWORDS

Arud, Turkish Arud, Rhythm, Bibliography, Musiki, Form.

* Makalenin Geliş Tarihi: 14.02.2020 / Kabul Tarihi: 10.05.2020.

** Dr. Öğr. Üyesi, Anadolu Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, (bekirbelenkuyu@anadolu.edu.tr), Orcid Id: 0000-0002-7319-9060.

Giriş

Türk edebiyatında görkemli asırlar yaşayan aruz vezni yapılan eleştirilere ve Türkçeye olan uyumsuzluklarına rağmen hâlâ adından söz ettirmeyi başarmaktadır. Şiiri musikiye yaklaştıran bu sistem üzerinde Türk müelliflerin büyük çabalar sarf ettiği anlaşılmaktadır. Teori zemininde ortaya koyulan fikirler çok daha eski dönemlere dayansa da Türk edebiyatında aruzun ne olduğu ve ne olmadığı hakkında söylenen sözler özellikle son iki asırdır daha yüksek sesle zikredilmektedir. Aruzun Türk edebiyatındaki boyutları ve sınırları hakkında yürütülecek fikirler için gereken geniş bir kaynakçaya aşağıda yer verilmiştir. Bundan önce aruzun Türk edebiyatındaki seyrine ana hatlarıyla bakmak yerinde olacaktır.

1. Aruzun Türk Edebiyatındaki Genel Seyri

Kaynağının Arap edebiyatına dayandığı kabul edilen aruz, nazımda veya bazı mensur türlerde uzun-kısa veya kapalı-açık hecelerin belirli dizilerle oluşturduğu bir ahenk sistemidir. Edebî eser denilince akla ilk gelen şiirin en temel yapı taşlarından olan aruz, manayı ortaya koyan kelime ve cümleler üzerinde ilk elden tasarruf eden bir unsurdur. Bu yönüyle şiirin sağlam bir gelenekle aktarımında kolaylık sağladığı gibi kelime ve cümlelerin serbest bir şekilde ifade edilmesine de engel olmuştur. Yine de aruz vezni kayıtlılayıcılığına ve şiirin olmazsa olmazı hayali şekillendiriciliğine rağmen asırlarca vazgeçilmez bir sistem olarak günümüze kadar gelmiştir.

Arap edebiyatındaki aruzun kendine uygun kısımlarını alan Fars edebiyatının, aruzu yeniden şekillendirdiği görülür. Aruzun, Türkçeye de Fars edebiyatındaki haliyle girdiği kabul edilir. Bununla birlikte Fars aruzunun bütün kuralları alınmamış, Türk şiirine has bir aruz sistemi uzun tecrübeler sonunda ortaya çıkmıştır. Genel itibarıyla ses sistemi aruza tam olarak uymayan Türkçe gibi dillerin bu ritme intibak etmesi çok kolay olmamıştır.

Aruza intibakta, İslâmiyet'ten önce Türk şiirindeki hece sayısına dayanan ölçüler esas alınmıştır. XI. yüzyılın ortalarından kalan ilk Türk edebiyatı vesikalarında hece ölçüsünün kısmen devam ettirildiği ve millî

ölçüye en yakın aruz şekillerinin tercih edildiği görülür (Çetin, 1990: 432)¹. Şimdiki bilgilerimize göre Türk edebiyatının İslâmî devresindeki ilk tam eser olan Kutadgu Bilig (telifi 462/1069) ile başlayan aruz tecrübesi günümüze kadar tartışmalarla birlikte süregelmiştir².

Başlangıçta Türk şiirinin aruza intibakıyla ilgili olarak sadece uygulama boyutunda eserler ortaya koyulurken XIII. yüzyılın sonlarından itibaren bu konu nazarî eserlerle de desteklenmiştir. İlk olarak Arap ve Fars şiirinin aruz nazariyatını ele alan Türk müellifler, Türk şiirindeki uygulamaların belli bir seviyeye gelmesinden sonra Türk edebiyatının aruz nazariyatını ortaya koymaya başlamışlardır. Ahmedî (ö. 815/1412-13)'nin *Bedayi'u's-sihr fi Sanâyi'i's-şi'r* adlı eserindeki parça parça bölümlerle başlayan Türkçe aruz nazariyatı çalışmaları Nevâyî (ö. 906/1501)'nin *Mîzânü'l-evzân'ı* ile belli bir olgunluğa ulaşmıştır (Çetin, 1990: 433-434).

Aruz uygulamaları Osmanlı şiirinin en verimli dönemlerinde artık neredeyse mükemmel bir hale gelmiştir. Nazarî eserlerin yanında şairler aruzun Türkçeye, daha doğrusu Türkçenin aruza tatbikinde oldukça başarılı sonuçlar elde etmişlerdir. XVI. yüzyıldan itibaren Osmanlı şiirindeki olgunlaşma XX. yüzyılda aruzun neredeyse tamamıyla intibakını netice vermiştir. XX. yüzyıla kadar Türk edebiyatının aruzla olan irtibatını kelime kelime, hece hece kuvvetlendiren şairler sayesinde Tevfik Fikret (ö. 1915) ve özellikle Mehmed Âkif (ö. 1936) Türk nazımının özgün kurallarıyla o yüzyıla kadar millîleşen aruzun Türkçe ile imtizaç edeceğini gösteren örnekler ortaya koymuştur (Çetin, 1990: 435).

Aruzun Türkçeye en iyi şekilde tatbik edildiği yıllarda Türk toplumunun yaşadığı dönüşümler şiirde aruza karşı olan yaklaşımı da değiştirmiştir. Millî edebiyat akımıyla hece vezni revaç bulunca aruzun sesi de gittikçe kısılmıştır. Yahya Kemal (ö. 1958) gibi birkaç temsilcinin dışında aruz antika değere sahip bir alet hükmüne geçmiştir (Çetin: 1990:

¹ Çalışmamızın bu bölümlerinde yapılan atıflar kaynakça başlığı altındaki künyelere aittir.

² *Kutadgu Bilig* örneğinden yola çıkıldığı zaman, -Türklerin İslâmiyetle ilk karşılaştığı dönemler olması hasebiyle- aruzun Türk edebiyatına ilk olarak Arap edebiyatından geçmiş olduğu düşünülebilir. Ancak genel kabul aruzun Türk şiirine Fars şiirinden geçtiği yönündedir. Yine de bu hususun tartışmaya açık olduğu ve daha kapsamlı çalışmalarla ele alınması gerektiği söylenebilir.

435). Günümüzde hâlâ aruzla şiir yazarlar bulunsa da bu örnekler aruzun Türk edebiyatındaki seyrini değiştirecek mahiyette değildir. Bununla birlikte aruzun en azından ses ve âhenk boyutunda klasik Türk musikisinde daha canlı bir şekilde yaşadığı görülmektedir.

2. Türkçe Aruz Kaynakçası Hakkında Genel Değerlendirme

Künyeleri verilen çalışmalara toplu bir şekilde bakıldığı zaman dönem dönem bazı konuların revaçta olduğu görülmektedir. Arap harfli kitap ve risalelere bakıldığında daha çok Türk aruzuyla ilgili nazarı bilgilerin ele alındığı görülmektedir.³ Bu eserlerde aruzla ilgili nazarı bilgiler verildikten sonra kuralların tatbik edildiği örnekler yer almaktadır. Arap harfli makalelerde aruzun Türkçeye uygun olup olmadığı ve musikiyle olan irtibatı ile ilgili hususlar ele alınmıştır. Latin harfli kitaplarda aruz karşısında iki farklı tutum ortaya çıkar. Bazı kaynaklar aruzu Türk dilini mahveden, devri geçmiş bir araç olarak görürken bazıları ise aruzun Türkçeye değer katan bir sistem olduğundan bahseder. Aruz öğretimine yönelik bazı çalışmalar da bu ikinci grupta karşımıza çıkar. İsminde “aruz” kelimesi geçtiği halde sadece antolojik bir mahiyete sahip olan kitapların künyesi bu çalışmaya alınmamıştır.

Lisansüstü çalışmaların iki kolda ilerlediği görülür. Dil ve edebiyat tezlerinde bir dönemin veya bir şairin eserlerindeki aruz uygulamalarına yoğunlaşmıştır. Bunun yanında aruz-hece tartışmalarıyla ilgili çalışmalar da yapılmıştır. Lisansüstü tezlerin ikinci kolu, musiki temellidir. Usul-vezin münasebetleri çerçevesinde çalışmalar şekillenir.

Kitap bölümleri, makaleler, denemeler ve bildirilerde de iki kollu bir gruplamadan bahsedilebilir. Edebiyatla ilgili çalışmalar temel olarak şu başlıklar altında tasnif edilebilir:

- Aruz-hece tartışması
- Aruz öğretimi

³ Bu kaynakçada Türk aruzunu ele alan Arap harfli kitap ve risalelerden matbu olanları yer almaktadır. Aruz risalesi veya benzer isimlerle kaleme alınmış yazma eserlerle matbu aruz risaleleri başlı başına bir çalışmanın konusudur. İçerisinde aruzla birlikte diğer edebî hususların da ele alındığı matbu ve el yazması risaleler üzerindeki geniş çaplı bir çalışmamız yayına hazırlanmaktadır.

- Aruzla ilgili bir eserin neşri ve incelemesi
- Belli bir dönemin veya şairin aruz tasarrufları
- Aruzun Türk edebiyatındaki seyri
- Aruz imlâsı

Bunların yanında aruza karşı menfi görüşlerin dile getirildiği yazılara da rastlanır.

Musiki ile ilgili çalışmalarda ise aruzun daha çok usulle olan münasebeti ele alınmıştır. Bu münasebet genel olarak değerlendirildiği gibi belli şairlerin eserleri üzerinde yoğunlaşarak da ele alınmıştır.

Aruzun musiki ile ilgili çalışmalarda ele alınması oldukça anlamlıdır. Zira aruzun asırlardır Türkçeyi bu kadar zorlamasına rağmen vazgeçilemez oluşu onun âhenge, ezgiye, musikiye araladığı kapının ardında gizlidir.

Bu kaynakçaya bakıldığı zaman aslında doğrudan aruzun Türk edebiyatındaki seyriyle ilgili olmayan bazı künyelere de rastlanacaktır. Aruz ilminin kurucusu el-Halîl bin Ahmed'i tanıtan makale (Arslan, 2016), İbrahim Yılmaz'ın makalesi (2004) ve Türk müellifler tarafından defalarca tercüme ve şerh edilmiş Arapça bir eser olan *Arûzu'l-endlûsî*'nin tanıtımının yapıldığı makale (Bakırcı, 2005) gibi bazı çalışmalar faydalı olması açısından kaynakça listesine alınmıştır.

Türkçe aruz konusunda Yakup Şafak'ın yaptığı çalışmaları burada ayrıca zikretmek gerekir. Şafak, kitap halinde veya kısa yazılar şeklinde Türkçe aruzla ilgili temel çalışmalara imza atmıştır. Şafak'ın Fars aruzuyla kıyaslamalı çalışmalarının yanında aruz öğretimiyle ilgili yaklaşımları da oldukça ufuk açıcudur.

Künyeler baştan sona tek bir başlık altında değil, çalışmaların niteliğine ve yayım yerine göre belli bir tasnifle sunulmuştur. Yapılan tasnifin başlıkları şu şekildedir:

- I. Müstakil Kitap
 - I.A. Arap Harfli Müstakil Kitap
 - I.B. Kiril Harfli Müstakil Kitap
 - I.C. Latin Harfli Müstakil Kitap
- II. Kitap Bölümü
- III. Tez

- III.A. Doktora Tezi
- III.B. Yüksek Lisans Tezi
 - III.B.1. Tamamlanmış
 - III.B.2. Henüz Tamamlanmamış
- III.C. Lisans Tezi
- IV. Makale/Deneme
 - IV.A. Arap Harfli
 - IV.B. Latin Harfli
- V. Ansiklopedi Maddesi
- VI. Kitap Tanıtımı
- VII. Bildiri
- VIII. Proje

Bu kaynakçada yer alan bazı bildirilerin daha sonra makale olarak yayımlandığı görülmektedir. Bazı makaleler de daha sonra bir kitap bölümü olarak yeniden yayımlanmıştır. Bu tarz çalışmaların her iki halinin künyeleri de ilgili başlık altında ayrı ayrı verilmiştir.

Son olarak künyelerde karşılaşılan Romen rakamlarıyla verilmiş sayıların cilt numarasını, iki nokta üst üste işaretinden önceki sayının yayın sayısını ve sonraki sayıların sayfa numarasını ifade ettiğini belirtelim.

3. Türkçe Aruz Kaynakçası

I. Müstakil Kitap

I.A. Arap Harfli Müstakil Kitap

'ALİ CEMÂLEDDİN (1291/1875), *'Arûz-ı Türkî*, İstanbul: Mekteb-i Sanâyi' Matbaası.

ALİ EKREM [BOLAYIR] (1331-1332), *Nazariyyât-ı Edebiyye Dersleri*, (Aruz Vezni Hakkında Tedkikât, 41-89; Hülâsa-i Kelâm ve Netîce-i Kat'iyeye, 489-496), İstanbul: Taş baskı.

AKŞEHİRLİ MÜFTİZÂDE MEHMED LÜTFÎ (1330/1911), *Mülhakât-ı 'İlm-i 'Arûz*, Dersâdet.

ALİ CEMÂLEDDİN (1290/1873), *'Arûz-ı Türkî*, İstanbul: Mekteb-i Sanâyi' Matbaası.

- CEVDET PAŞAZÂDE ALİ SEDÂD B. AHMED (1329/1911), *'Arûz-ı 'Osmânî*, İstanbul: Malumat Matbaası.
- EL-HÂC MÜFTİZÂDE MEHMED LÜTFÎ (Akşehirli) (1330). *Mülhakât-ı İlmü'l-Arûz*, Dersaâdet.
- İBN MAHMUD ASIM (1314/1896), *İlm-i 'Arûz*, İstanbul: Asır Kütüphanesi.
- İSMÂİL HAKKI (1318/1901), *Esrâr-ı Belâgat*, Cüz-i Evvel, İstanbul: A. Asadoryan Şirket-i Mürettibiyye Matbaası.
- İSMÂİL RUSÛHÎ ANKARAVÎ (1284/1868), *Miftâhu'l-Belâga Misbâhu'l-Fesâha*, İstanbul: Tasvîr-i Efkâr Matbaası.
- MANASTIRLI [SALİH] FÂ'İK (1314/1897), *Türkçe 'Arûz*, İstanbul: Âlem Matbaası.
- MANASTIRLI MEHMED RIFAT (1308/1890), *Mecâmîü'l-Edeb, 5. Kitâb: 'İlm-i 'Arûz*, İstanbul: Kasbar Matbaası.
- MUALLİM NACİ (1313/1895), *Arûz Numûnesi*, İstanbul: Kasbar Matbaası.
- MUSTAFA NASIR (1329/1911), *'Arûz ve Vezn-i Millî*, İstanbul: Necm-i İstikbâl Matbaası.
- ŞİRVANLI AHMED HAMDİ (1288/1872), *Teshîlü'l-arûz ve'l-Kavâfî ve'l-Bedâyî'*, *Kısm-ı Evvel*, İstanbul: Terakki Matbaası.
- ŞİRVANLI AHMED HAMDİ (1289/1873), *Teshîlü'l-'Arûz ve'l-Kavâfî ve'l-Bedâyî'*, *Kısm-ı Sâni: İlmü'l-Kavâfî ve'l-Bedâyî'*, İstanbul: Terakkî Matbaası.
- ŞİRVANLI AHMED HAMDİ (1289/1873), *Teshîlü'l-'Arûz ve'l-Kavâfî ve'l-Bedâyî'*, *Kısm-ı Sâlis: İlm-i Bedâ'î*, İstanbul: Terakkî Matbaası.
- [YAZIKSIZ] NECİB ÂSİM (1329/1911), *Millî 'Arûz*, İstanbul: Kanâat Matbaa ve Kütüphanesi.

I.B. Kiril Harfli Müstakil Kitap

- EKREM CA'FER (1977), *Arûzun Nazarî Esasları ve Âzerbaycan Arûzu*, ("Bakü Filoloji ilimleri doktoru Ekrem Cafer'in "Aruzun Nazari Esasları ve Azerbaycan Aruzu (Arap, Fars, Tacik, Türk ve Özbek Aruzları ile Mukayesede)" adlı doktora tezi Şerq edebiyatının nazari meselelerinin tetkikine hasrolunmuş fundamental bir eser idi." şeklinde bir notla rastlanmıştır. Çalışmanın kitaplaşmadan önce tez olarak kaleme alındığı anlaşılmaktadır.

I.C. Latin Harfli Müstakil Kitap

- ALPEREN, Fevzi Muhip (1973), *Gömü, Cumhuriyetimizin 50. Yılında Türk Aruzu*, İstanbul: Sabır Basımevi.
- ARARAT, Yusuf Cemil (2006), *Aruza İtiraz*, Hazırlayan: Mustafa S. Kaçalın, İstanbul, (Fotokopi nüshadır. İSAM Kütüphanesi: T811.21/ARA.A)
- AREL, Hüseyin Sadettin (1992), *Prozodi Dersleri*, Hazırlayan: Murat Bardakçı, İstanbul: Pan Yayıncılık.
- AYMUTLU, Ahmet (1943), *Aruz: Türk Şiirinde Kullanılan Aruz Vezinleri ve Örnekleri*, İstanbul: Ahmed Halid Kitabevi.
- BELVİRANLI, Ali Kemal (1965), *Aruz ve Ahenk*, Konya: Selçuk Yayınları.
- BELVİRANLI, Ali Kemal (1995), *Aruz ve Ahenk*, İstanbul: Marifet Yayınları.
- ÇETİN, Nihad M. (1973), *Eski Arap Şiiri*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- ÇEVIKOĞLU, Timuçin (2011), *Mevlevi Ayinleri: Usuller ve Aruz*, Cilt: 1-2, Konya: Konya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayınları.
- DOĞAN, Ahmet (2005), *Açıklamalı ve Örnekli Aruz Bilgisi*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- DOĞAN, Yusuf (2015), *Fahreddin Divriği ve Aruz Kitabı (Aruz Kasidesi ve Şerhi)*, Bişkek: BYR Publishing House.
- DURSUNOĞLU, Halit (2001), *Aruz Öğretimi*, Erzurum: Bakanlar Matbaacılık.
- ELWELL-SUTTON, Lawrence P. (1975), *The Persian Metres*, Cambridge: Cambridge University Press.
- ERASLAN, Kemal (Hazırlayan) (2015), *Alî Şîr Nevâyî Mizânü'l-Evzân (Vezinlerin Terazisi)*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- ERBAY, Erdoğan (2003), *Yenileşme Dönemi Türk Edebiyatında Aruz Arayışları*, Erzurum: Aktif Yayınevi.
- ERDOĞAN, Fehmi (1961), *Edebiyatımızda Aruz ve Nazım Şekilleri*, İzmir: Ticaret Matbaacılık.
- ERGIN, Muharrrem (1958), *Osmanlıca Dersleri II, Eski Yazı – Arapça Unsurlar – Farsça Unsurlar – Aruz – Metinler*, İstanbul: İstanbul Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- FAZIL, M. (1935), *Nazım Tekniğinden Vezin*, Sivas: Kamil Matbaası.
- GÜÇ, Mahmut (1976), *Aruz Teknikleri*, Ankara: Güç Yayınları.

- GÜÇ, Mahmut (1977), *Şiirleşen Tarihler: Aruz Vezni Örnekleri*, Ankara: Güç Yayınları.
- GÜLDAŞ, Saadet (2003), *Türk Dilinin Diksiyonu – Prozodisi, Vurgu ve Vurgulamaları ile Türk Mûsikîsinde Prozodi*, İstanbul: Kurtiş Matbaacılık.
- HATİPOĞLU, Ahmet (1988), *Karşılaştırmalı ve Uygulamalı Türk Mûsikîsi Prozodisi*, Ankara: TRT Müzik Dairesi Başkanlığı Yayınları.
- İLAYDIN, Hikmet (1951), *Türk Edebiyatında Nazım*, İstanbul: Üçler Basımevi.
- İPEKTEN, Halûk (1985), *Eski Türk Edebiyatı Edebî Bilgiler (Nazım Şekilleri-Aruz Vezni)*, Ankara: Birlik Yayın Kooperatifi.
- İPEKTEN, Halûk (1994), *Eski Türk Edebiyatı: Nazım Şekilleri ve Aruz*, İstanbul: Dergâh Yayınları.
- KAPLAN, Hasan (2017), *Bâkî'nin Ses Dünyası*, İstanbul: Dün Bugün Yarın Yayınları.
- KESİK, Beyhan ve Özer ŞENÖDEYİCİ (2015), *Aruz Teori ve Uygulama*, İstanbul: Kesit Yayınları.
- KOLCU, A. İhsan (1993), *Türk Edebiyatında Hece-Aruz Tartışmaları*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları. (İkinci Baskı: (2007) Akçağ Yayınevi, Üçüncü Baskı: (2013) Umuttepe Yayınları.)
- MACİT, Muhsin (2016), *Divan Şiirinde Âhenk Unsurları*, İstanbul: Kapı Yayınları. (Birinci Baskı: (1996) Akçağ Yayınları, İkinci Baskı: (2005) Kapı Yayınları.)
- MİRŞAN, Kâzım (1966), *Türk Metriği*, İstanbul: Kurtulmuş Matbaası.
- OKUMUŞ, Ömer (1967), *İbn Cinnî, Hayatı, Şahsiyeti, Eserleri ve Kitâb al-'Arûzu*, İstanbul.
- SEVÜK, İsmail Habib (1942), *Edebiyat Bilgileri*, İstanbul: Güven Basımevi.
- ŞAFAK, Yakup (2003), *Aruz Terimleri*, Konya: Saye Basımevi.
- ŞAFAK, Yakup (2003), *Klasik Şiir Üzerine Yazılar*, Konya: Saye Basımevi.
- ŞENÖDEYİCİ, Özer (2020), *Aruz Alıştırma Kitabı*, İstanbul: Kut Yayınları.
- TEKİN, Talat (1975), *Ana Türkçede Aslî Uzun Ünlüler*, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları.
- URAZ, Murat (1940), *Vezin ve Kafiye*, İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- URAZ, Murat (1962), *Vezin-Nazım*, İstanbul: Okat Yayınevi.
- YANIK, Nevzat H. (2014), *Edebi Bilgiler ve Aruz*, Fenomen Yayıncılık.

II. Kitap Bölümü

- AKSOYAK, İsmail Hakkı (2012), “Türk Aruzu”, *Mehmet Fuat Köprülü*, Editör: Yahya Kemal Taştan, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 57-77.
- AVCI, İsmail (2018), “Bölgesel Ağzın (Rumeli) Aruzaya Yansımasına Bir Örnek: “Vasl-ı h””, *Osmanlı Dönemi Balkanlar’da Gündelik Hayat*, Ankara: Gece Kitaplığı, 209-226.
- BRENDEMOEN, Bernt (1994), “İmâle in Der Osmanischen und Tschagataischen Dichtung”, *Arabic Prosody and its Applications in Muslim Poetry*, Editör: Lars Johanson ve Bo Utas, Stockholm: Swedish Research Institute in Istanbul, V: 17-34.
- DİLÇİN, Cem (2011), “XI. Yüzyıl Türk Şiiri ve Aruz”, *Divan Şiiri Üzerine İncelemeler*, İstanbul: Kabcacı Yayınevi, 380-390.
- DÜZENLİ, Mesut Bayram (2017), “Câmiü'l-Envâr Tefsîrü'l-İhlâs'ta Aruz İmlası ve Müellifin Aruzaya Dair Tasarrufları”, *Atatürk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları / Makaleler*, Editörler: Lokman Turan, Oğuzhan Sevim, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayınları, 841-850.
- FLEMMING, H. Barbara (1994), “Notes on ‘Aruz in Turkish Collections’”, *Arabic Prosody and its Applications in Muslim Poetry*, (Ed: Lars Johanson and Bo Utas), Uppsala: Textgruppen i Uppsala AB, 61-79.
- KILIÇ, Atabey (2018), “Saîd Paşa Dîvânı’nda Aruz Tasarrufları Üzerine Notlar”, *Diyarbakır: Âlimler, Ârifler, Edîpler*, (Editör: İbrahim Özcoşar vd.), İstanbul: Ensar Neşriyat, 1-18.
- KÖPRÜLÜ, Mehmed Fuad (1989), “Türk Arûzu”, *Edebiyat Araştırmaları, I*, İstanbul: Ötüken Yayınları, 156-163.
- OKAY, M. Orhan (2007), “Türk Aruzunun Uygulanmasında Gelişen Usûller”, *Edebiyat ve Dil Yazıları: Mustafa İsen’e Armağan*, Editörler: Ayşenur Külahlıoğlu İslam, Süer Eker, Ankara: Grafiker Yayınları, 457-462.
- ÖZDEMİR, Abdurrahman (2015), “Aruz İlmi”, *İslâm Medeniyetinde Dil İlimleri: Tarih ve Problemler*, (Editör: İsmail Güler), İstanbul: İSAM Yayınları, 357-424.
- SAFA, Peyami (1970), “Aruz’a Niçin Dönemeyiz?”, *Sanat, Edebiyat, Tenkit*, İstanbul: Ötüken Neşriyat, 133-136.

- TANRIKORUR, Cinuçen (1998), “Türk Mûsikisinde Usûl-Vezin Münasebeti”, *Mûzik Kimliğimiz Üzerine Düşünceler*, İstanbul: Ötüken Neşriyat, 78-102.
- YALÇINKAYA, Şerife (2013), “Aruzun Türkçede İşleyiş Sistemi Üzerine Bazı Notlar: Nevi Divanı Örneği”, *Türk Dünyasından Halil Açıköz'e Armağan*, İstanbul: Doğu Kitabevi, 441-451.
- YAZAR, Sadık (2014), “Osmanlı Dönemi Şiir Tercümesinde Karşılaşılan Biçimsel (Nazım Biçimi, Aruz ve Kafiye) Zorluklar”, *Metnin Hâlleri: Osmanlı'da Telif, Tercüme ve Şerh*, Hazırlayan: Hatice Aynur, Müjgân Çakır, Hanife Koncu, Selim S. Kuru, Ali Emre Özyıldırım, İstanbul: Klasik, 248-293.
- YILDIRIM, Ali ve Serda TÜRKEL OTER (2019), “Dede Efendinin Yürük Semâî Formunda Aynı Vezin ile Bestelenmiş Eserleri Üzerinden Usûl-Vezin Münasebetine Bir Bakış”, *Divân'dan Nağmeler: Farklı Boyutlarıyla Edebiyat-Mûsikî İlişkiler*, Hazırlayan: Hatice Aynur, Müjgân Çakır, Hanife Koncu, Ali Emre Özyıldırım, Ersu Pekin, İstanbul: Klasik, 148-171.

III. Tez

III.A. Doktora Tezi

- ÇEVİKOĞLU, Timuçin (2010), *Mevlevîhânelerin Faaliyette Olduğu Dönemde Bestelenmiş Mevlevî Âyinlerinin Usûl-Arûz Vezni İlişkisi Yönünden İncelenmesi*, Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Bilimleri Bölümü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı.
- İLHAN HARMANCI, Ayşe Başak (2011), *Klasik Türk Mûsikîsi'nde İnkâ Kavramı*, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı, İslam Tarihi ve Sanatları Bilim Dalı.
- KARAMAN, Sibel (2010), *Dede Efendi'nin Semâîlerinin Usûl-Arûz Vezni İlişkisi Yönünden İncelenmesi*, Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı.
- KOLCU, Hasan (1989), *Türk Edebiyatı'nda Hece-Aruz Münakaşaları*, Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- ŞAFAK, Yakup (1991), *Sürûrî'nin Bahrü 'l-Ma'ârif'i ve Enîsü'l-Uşşâk ile Muşkayesesi*, Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- UĞURLU, Mesut (2018), *Âşık Tarzı Şiir Geleneğinde Aruzlu Şiirler Üzerine Bir Araştırma*, Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Türk Halk Bilimi (Folklor) Bilim Dalı.

III.B. Yüksek Lisans Tezi

III.B.1. Tamamlanmış

- AKIN, Hüsrev (2001), *Servet-i Fünun Nazmında Vezin, Şekil ve Kâfiye*, Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı.
- AKSIN ÇEVİK, Ayşe Emsal (2011), *Sultân III. Selîm'in Beste Formundaki Eserlerinin Usûl-Arûz Vezni İlişkisi Yönünden İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Anabilim Dalı, Türk Sanat Müziği Bilim Dalı.
- ALGAN, Gökhan (2009), *Yesârî Asım Arsoy'un Güftesi Arûz Vezni Yazılmış Şarkılarının Usûl-Arûz Vezni İlişkisi Yönünden İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Anabilim Dalı, Türk Sanat Müziği Bilim Dalı.
- ALKAN, Mustafa (2008), *Mecmû'a Milli Kütüphane 2727 [Sübha-İ Sıbyân, Tuhfe-İ Şâhidî, Tuhfe-i Vehbî, Aruz Risalesi vs.] (İnceleme-Metin-Sözlük-Tıpkıbasım)*, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı.
- ALTINOĞLU, Ayşegül (1993), *Hafif Usulünün Divan Edebiyatındaki Aruz Vezinleriyle İlgisi ve Usul-Güfte Uyuşumu*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ALTUN ÖNEY, Şengül (2019), *Güfte Mecmualarında Vezin, Usul, Güfte İlişkisi: Haşim Bey Mecmuası Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzikoloji ve Müzik Teorisi Anabilim Dalı, Müzikoloji Bilim Dalı.

- AYDEMİR, Elif (2019), *Tef'ilelere Örnek Beyitlerle Aruz Öğretiminin Etkisi ve Kalıcılığı Üzerine Bir İnceleme*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı.
- AYDIN GÖKSOY, Ayşegül (2019), *Sahbâ-yı Mükerrerem (İnceleme-Metin)*, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı.
- BARAN, Yılmaz (2016), *Tâhirü'l-Mevlevî'nin Tadrîsât-ı Edebiyyeden Nazm ve Eşkâl-i Nazm'ı*, Yüksek Lisans Tezi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı.
- BİLDİK, Ömer (2010), *Rakım Elkutlu'nun Eserlerinde Usul-Aruz Vezni İlişkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Anabilim Dalı.
- ÇALIK, Etem (1989), *Nabi Divanı'nın Nazım Şekilleri ve Aruz Ölçüsü Bakımlarından İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı.
- ÇELİK, Halime Esra (2007), *Güftesi Divan Şairlerinden Leyla Hanım'a Ait Bestelerin Usul-Aruz Vezni İlişkisi Yönünden İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Anabilim Dalı, Türk Sanat Müziği Bilim Dalı.
- ÇETINKAYA, H. Hande (1992), *Devr-i Kebir Bestelerde Aruz - Usul İlişkisi*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- GARGUN, Aslı (2011), *Dede Efendi, Zekai Dede ve Dellalzade'nin Beste Formunda, Zencir Usulündeki Eserlerinin Usul-Aruz Vezni İlişkisi Yönünden İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Anabilim Dalı, Türk Sanat Müziği Bilim Dalı.
- GÜLEÇ, İsmail (1997), *Bahrü'l-Maarif'de Geçen Edebiyat Terimleri*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı.
- GÜNEŞ, Gülden (2011), *Tanburî Ali Efendi'nin Ağır Semâî Formunda Bestelenmiş Eserlerinin Usûl-Arûz Vezni İlişkisi Yönünden İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal

Bilimler Enstitüsü, Müzik Anabilim Dalı, Türk Sanat Müziği Bilim Dalı.

İLHAN, Ayşe Başak (2003), *Klasik Türk Müsîkîsi 5 İla 10 Zamanlı Usûllerde Usûl-Aruz Vezni İlişkisi*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Anabilim Dalı.

İLHAN, Ayşe Başak (2006), *XIX. Yüzyıla Kadar Olan Mevlevî Âyinlerinde Usûl-Vezin İlişkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlahiyat Anabilim Dalı, İslam Tarihi ve Sanatları Bilim Dalı.

KARAOĞLU, Serdar (2012), *Ahmet Paşa'nın Gazellerinde Âhenk*, Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı.

KUNDUROĞLU ERAT, Zeynep (2019), *Zeki Atkoşar'ın Bestelediği Mevlevî Âyinlerinin Usûl-Arûz Vezni İlişkisi Yönünden İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Din Musikisi Anabilim Dalı.

KÜÇÜKÇALIK, Bedia (2016), *Hasan Kenzi Divanı: Metin İnceleme Ve Bestelenmiş Şiirlerinde Vezin-Usul İlişkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Boğaziçi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı.

NEVŞEHİRLİ, Murat Semih (2011), *Polifonik Kompozisyonda Usûl ve Aruz*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Müziği Anabilim Dalı.

ÖZTÜRK, Erdem Can (2010), *Alî Cemâleddin Arûz-ı Türki, İlm-i Kavâfi, Sanâyi'-i Şi'riyye ve İlm-i Bedî': İnceleme-Metin-Sözlük-Tıpkıbasım*, Yüksek Lisans Tezi, Bozok Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Edebiyatı Bölümü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı.

SARAÇ, Ahmet Emin (1992), *Fuzulî'nin Farsça ve Türkçe Gazellerinin Aruz ve Kafiye Bakımından İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı.

ŞAH, Ali Hikmet (2000), *Süleymaniye Kütüphanesi-Laleli Bölümündeki Aruza Dair Yazma Eserler*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doğu Dilleri ve Edebiyatı.

- ŞENER, Mehmet Bahadır (2001), *İki-On Zamanlı Usullerde Aruz Usul Uyuşumu*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel Bilimler Anabilim Dalı.
- TAŞ, Hakan (2000), *Onaltıncı Yüzyıl Divan Şairlerinde Vezin Kullanımı*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı.
- TÜRKEK, Serdar (2005), *Şeyh Gâlib'in Bestelenmiş Şiirlerinde Usûl-Vezin, Beste-Güfte İlişkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı.
- USTA, Zeynep (2016), *Beste-i Kadîm Âyîn-i Şerîflerin Usûl-Arûz Vezni İlişkisi Yönünden İncelenmesi ve Nüsha Karşılaştırmaları*, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzikoloji Anabilim Dalı.
- YAKINLAR, Özgür (2018), *Evsat Usûlünde ve Tevşih Formunda Bestelenmiş Eserlerin Usûl-Arûz Vezni Yönünden İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Sanat Müziği Anasanat Dalı, Müzik Bilim Dalı.

III.B.2. Henüz Tamamlanmamış

- GÜLTEKİN, Bircan (????), *Divan Şiirinde Aruz Tasarrufları*, Yüksek Lisans Tezi, Siirt Üniversitesi, ----- (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Mesut Bayram Düzenli)

III.C. Lisans Tezi

- AYDIN, Mehmet Ali (1960), *Servet-i Fünun Devrinde Vezin*, Mezuniyet Travayı, İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.
- BALKAN, Halit (1968), *Dîvân Edebiyatında Aruz Vezni*, Bitirme Tezi, Atatürk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi.
- FIRAT, Leman (1974), *Nazm ve Eşkâl-i Nazm: Tâhirü'l-Mevlevî (Tahir Olgun)*, Mezuniyet Travayı, İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.
- GEZİCİLER, Semra (1971), *Aruz-ı Türkî İlm-i Aruz Bölümünün Yeni Yazısı ve İndeksi*, İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türkoloji Bölümü.

- KARAKOÇ, Mediha (1972), *Aruz-ı Türkî: İlm-i Kavâfî ve İlm-i Bedî'î Bölümlerinin Yeni Yazısı ve Terimler İndeksi*, Lisans Bitirme Tezi, İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyat Bölümü.
- KUTLAY, Hacer (2016), *Mahmut Asım'ın İlm-i Aruz Adlı Eserinin Latinizesi*, Lisans Bitirme Tezi, İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.
- SERBEST, Müslim (1987), *Kadı Burhaneddin Divanı'nda Aruz Kalıpları*, Lisans Bitirme Tezi, Atatürk Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Eski Türk Edebiyatı.
- URAN, Şahik (tarih yok), *16. Asır Klasik Türk Edebiyatı Şairlerinden "Baki"nin Kaside ve Gazelleri ile "Ubeydi" ve "Emri"nin Kaside ve Gazelleri Arasında Vezin ve Kafiye Benzerliği*, Mezuniyet Travayı, İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.
- ÜÇGÜL, Saliha (2016), *Mülhakat-ı İlmü'l-Aruz el-Hac Mehmet Lütfi (Eserin Latinize Edilmesi)*, Lisans Bitirme Tezi, İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

IV. Makale/Deneme

IV.A. Arap Harfli

- A(YIN) NADİR (1312-13), "Musâhabe-i Edebiyye-11", *Servet-i Fünûn*, XI/280: 308-310.
- A(YIN) NADİR (1316), "Şiirimiz", *Servet-i Fünûn*, XX/505: 163-170.
- AHMED HİKMET (1327), "Milli Aruz", *Türk Yurdu*, I/8: 218-224.
- AHMED HİKMET (1328), "Milli Aruz", *Türk Yurdu*, I/10: 281-286.
- AHMED HİKMET (1328), "Milli Aruz", *Türk Yurdu*, I/9: 249-253.
- ALİ SUAVİ (1286), "Devâir-i Arûz", *Ulûm Gazetesi*, 2: 90-98.
- BEYATLI, Yahya Kemal (1338), "Vezinler 1", *Dergâh*, II/20: 113-115.
- BEYATLI, Yahya Kemal (1338), "Vezinler 2", *Dergâh*, II/23: 161-162.
- BÖLÜKBAŞI, Rıza Tefvik (1919), "Rubai Vezninin Tenevvüâtı (Mâba'd)", *İctihâd*, XV/137: 2908-2910.

- BÖLÜKBAŞI, Rıza Tefvik (1919), "Rubai Vezninin Tenevvüâtı (Mâba'd)", *İctihâd*, XV/138: 2925-2927.
- CELAL NURİ (1336), "İcmâl-i Efkâr: Vezin Meselesi", *Edebiyat-ı Umumiye Mecmuası*, III/70: 737-739.
- FÂİK ALİ (1918), "Aruza Kaside", *Edebiyat-ı Umumiye Mecmuası*, III/66: 662-663.
- FERİD [KAM] (1338), "Vezin Aruzu ile Arap, Acem Edebiyatına Dâir Bir İki Söz", *Mahfil*, I/1: 13-15.
- KORYÜREK, Enis Behiç (1913), "Mûsikî Usûllerinin Nazma Tatbiki I", *Şehbâl Mecmuası*, 86: 280-281.
- KORYÜREK, Enis Behiç (1913), "Mûsikî Usûllerinin Nazma Tatbiki II", *Şehbâl Mecmuası*, 88: 304-305.
- KORYÜREK, Enis Behiç (1914), "Mûsikî Usûllerinin Nazma Tatbiki III", *Şehbâl Mecmuası*, 91: 368-369.
- KORYÜREK, Enis Behiç (1914), "Mûsikî Usûllerinin Nazma Tatbiki IV", *Şehbâl Mecmuası*, 93: 408-409.
- KOZANZÂDE CENÂB MUHYİDDİN (1918), "Aruz ve Hece Vezni", *Edebiyat-ı Umumiye Mecmuası*, III/72: 785-787.
- KÖPRÜLÜZADE, Mehmed Fuad (1917), "Millî Vezin", *Yeni Mecmua: İlim, Sanat ve Ahlaka Dair Haftalık Dergi*, I/11: 213-217.
- KÖPRÜLÜZADE, Mehmed Fuad (1917), "Vezin Meselesi", *Yeni Mecmua: İlim, Sanat ve Ahlaka Dair Haftalık Dergi*, I/6: 105-108.
- OZANSOY, Halid Fahri (1918), "Edebî Tedkikler: Yine Vezin Meselesi I", *Yeni Mecmua: İlim, Sanat ve Ahlaka Dair Haftalık Dergi*, III/57: 93-94.
- OZANSOY, Halid Fahri (1918), "Edebî Tedkikler: Yine Vezin Meselesi II", *Yeni Mecmua: İlim, Sanat ve Ahlaka Dair Haftalık Dergi*, III/58: 113-116.
- OZANSOY, Halid Fahri (1918), "Edebî Tedkikler: Yine Vezin Meselesi III", *Yeni Mecmua: İlim, Sanat ve Ahlaka Dair Haftalık Dergi*, III/59: 124-126.
- REŞİD SÜREYYA (1336), "Muhterem Şairlerimiz – Vezin Meselesi", *Edebiyat-ı Umumiye Mecmuası*, III/67: 682-686.
- REŞİD SÜREYYA (1336), "Mezc-i Evzân", *Edebiyat-ı Umumiye Mecmuası*, III/74: 824-827.

- REŞİD SÜREYYA (1336), “Mezc-i Evzân”, *Edebiyat-ı Umumiye Mecmuası*, IV/78: 880-884.
- TUNÇ, Mustafa Şekib (1338), “Vezinlerin Can Damarı”, *Dergâh*, II/21: 130-131.
- Y. Z. (1332), “Aruz ve Hece Vezinleri Hakkında”, *Türk Yurdu*, XI-11/117: 3151-3154.
- Y. Z. (1332), “Aruz ve Hece Vezinleri Hakkında -2-”, *Türk Yurdu*, XI-17/121: 3201-3204.

IV.B. Latin Harfli

- AÇIK, Nilgün (2002), “Türkçe Öğretiminde Aruzlu Şiirler”, *Bilge Dergisi*, 32: 19-23.
- AÇIKGÖZ, Cenk (2018), “Ömer bin Mezîd’in Mecmû’atü’n-Nezâ’ir’indeki Bilgiler Işığında Aruz Öğretimine Yeni Bir Bakış”, *Dil ve Edebiyat Araştırmaları*, XVII/17: 159-176.
- AKSOY, Ömer Asım (1977), “Beyt, Mısra, Aruz Sözcüklerinin Anlamları”, *Türk Dili*, XXXVI/310: 1-5.
- AKSOYAK, İsmail Hakkı (2008), “Osmanlı Şairlerinin 'Aruz Tasarrufları' ve Araştırmacıların Gereksiz Müdahaleleri”, *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, [The Serail of Special Volumes: Prof. Dr. İsmail Ünver adına: İmla-Orthographic], III/6: 59-74.
- ALKAN, Mustafa. (2012), “Millî Kütüphane 2727 No'lu Mecmua'da Kayıtlı “AruzRisalesi” Üzerine”, *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Prof. Dr. Sabahattin Küçük Armağanı, VII/3: 183-202.
- ALP, Ali Rıza (1950), “Bize Bir Mûsikî Edebiyatı Lâzım”, *Türk Mûsikîsi Dergisi*, III/29: 15.
- AREL, Hüseyin Sadettin (1951), “Aruz Vezinleri ve Mûsikî Usûlleri -1-”, *Mûsikî Mecmuası*, 1 Haziran 1951, s. 40: 3-4, 21-22.
- AREL, Hüseyin Sadettin (1951), “Aruz Vezinleri ve Mûsikî Usûlleri -2-”, *Mûsikî Mecmuası*, 1 Temmuz 1951, 41: 3-4.
- AREL, Hüseyin Sadettin (1951), “Aruz Vezinleri ve Mûsikî Usûlleri -3-”, *Mûsikî Mecmuası*, 1 Eylül 1951, 43:4.

- AREL, Hüseyin Sadettin (1978), "Aruz-u Musiki", *Mûsikî Mecmuası*, XXXI/345: 10-11.
- AREL, Hüseyin Sadettin (1978), "Aruz-u Musiki", *Mûsikî Mecmuası*, XXXI/347: 6-8.
- AREL, Hüseyin Sadettin (1979), "Aruz-u Musiki", *Mûsikî Mecmuası*, XXXI/351: 23-26.
- AREL, Hüseyin Sadettin (1979), "Aruz-u Musiki", *Mûsikî Mecmuası*, XXXI/352: 18-19.
- AREL, Hüseyin Sadettin (1979), "Aruz-u Musiki", *Mûsikî Mecmuası*, XXXII/353: 19-21.
- AREL, Hüseyin Sadettin (1979), "Aruz-u Musiki", *Mûsikî Mecmuası*, XXXII/355: 19-20.
- AREL, Hüseyin Sadettin (1979e), "Aruz-u Musiki", *Mûsikî Mecmuası*, XXXII/356: 13-15,21-23.
- AREL, Hüseyin Sadettin (1979), "Aruz-u Musiki", *Mûsikî Mecmuası*, XXXII/357: 17-20.
- AREL, Hüseyin Sadettin (1979), "Aruz-u Musiki", *Mûsikî Mecmuası*, XXXII/358: 15-18.
- AREL, Hüseyin Sadettin (1979), "Aruz-u Musiki", *Mûsikî Mecmuası*, XXXII/360: 20.
- AREL, Hüseyin Sadettin (1979), "Aruz-u Musiki", *Mûsikî Mecmuası*, XXXII/361: 15-17.
- ARSLAN, Mehmet Nafi (2016), "Arap Filolojisinin Dâhî İsmi: el-Halîl b. Ahmed", *Şarkiyat Mecmuası*, 27: 179-188.
- ASLAN, Haver (1982), "Aruz Vezni ve Türkçemiz", *Türk Dünyası Araştırmaları*, 19: 134-137.
- AYEL, Edip (1944), "Hece mi Aruz mu", *Çınaraltı*, V/126: 8-12.
- BAKIRCI, Selami ve M. Sadi Çöğenli (2005), "el-Endelusî ve Aruzla İlgili Eseri (Arûzu'l-Endelusî)", *EKEV Akademi Dergisi – Sosyal Bilimler*, IX/25: 265-286.
- BANARLI, Nihad Sami (1974), "Yine Aruz Üzerine", *Hisar*, XIV/130: 10-11.
- BAŞARA, Erol (2013), "Aruz Vezninin Belli Bir Kalıbında Yazılmış Güftelerin Sengin Semâî Usûlü ile Bestelenmesinde Görülen Bazı Prozodik Özellikler", *Cumhuriyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, XXXVII/2: 41-48.

- BİLKAN, A. Fuat (2006), "Liselerde Divan Edebiyatı Öğretimi", *Milli Eğitim Dergisi*, XXXIV/169: 0-0.
- CANSIZOĞLU, M. (1938), "Aruzda Arabın Payı", *İnan*, 10: 15-16.
- COŞKUN, Menderes (2003), "Edebî Terimler ve Aruzla İlgili Bir Eser: Alî b. Hüseyin Hüsameddîn Amasî'nin Risâletün Mine'l-Arûz ve Istılâhi'ş-Şi'rî", *Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi (The Journal of Turkish Cultural Studies)*, 8: 97-130.
- ÇELTİK, Halil (2008), "Ahmed-i Rıdvân Divanı'na Göre Eski Harfli Metinlerde Vezin-İmlâ İlişkisi", *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, [The Serail of Special Volumes: Prof. Dr. İsmail Ünver Adına: İmla-Orthographic], III/6: 159-172.
- ÇIPAN, Mustafa ve Sibel KARAMAN (2010), "Dede Efendi'nin Yürük Semâilerinin Usûl-Arûz Vezni İlişkisi Yönünden İncelenmesi", *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 28: 485-522.
- ÇOLAKOĞLU SARI, Gözde (2018), "Osmanlı-Türk Müziği "Besteleme" Geleneğinde Gizli Kalan Aritmetik: Vezin-Usul ve Güfte", *SOBİDER: Sosyal Bilimler Dergisi*, V/20: 1-17.
- DAĞLAR, Abdülkadir (2016), "Millî Belâgat Devri Dâiresinde Sa'îd Paşa ile Reşîd'in Arûz İmlâsında Dâir Dikkatleri", *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, VIII/15: 18-26.
- DAĞLAR, Abdülkadir (2018), "Şi'râ Değil Şu'arâ Mıdır?", *Edebi Eleştiri Dergisi*, II/2: 160-168.
- DASHLIBORON, Yaghoob Rahimi (2017), "Mahdumkulu Firakî'nin Şiirlerinde Vezin", *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*, XIV/1: 122-141.
- DAYANÇ, Muharrem (1998), "Hece-Aruz Tartışmalarının Mizahi Yönüne Küçük Bir Katkı", *Türk Dili*, 562: 326-330.
- DEĞİRMENÇAY, Veyis (2000), "Reddül-Aruz 'Ale'l-İbtidâ", *Atatürk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Araştırma Dergisi*, 26: 225-244.
- DEĞİRMENÇAY, Veyis (2000), "Senâî'nin Divânı'nda Vezin Türleri", *Atatürk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Araştırma Dergisi*, 26: 251-256.
- DEMİREL, Şener (2011), "Es-Seyyid Hüseyin Hüsnî Burdurî'nin Aruzla İlgili Mîzân-Nâme-i Şu'arâ Adlı Eseri", *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or*

Turkic (Klâsik Türk Edebiyatında Mizah-Halil Erdoğan Cengiz Adına), VI/2: 367-402.

- DİRİÖZ, Meserret (1979), “Şiirimizde Aruzun ve Ahengin Yeri Üzerine 1”, *Divan*, I/7: 15-19.
- DİRİÖZ, Meserret (1979), “Şiirimizde Aruzun ve Ahengin Yeri Üzerine 2”, *Divan*, I/8: 23-26.
- DÜZENLİ, Mesut Bayram (2017), “Kıyasa Muhalefet: Şairlerin Aruz Tasarruflarına Mukayeseli Bir Bakış”, *Marmara Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, IV / 2: 387-416.
- DÜZENLİ, Mesut Bayram ve Şahap BULAK (2018), “Aruz Vezninin Türk Şiirine Tatbikinde Başvurulan İmlâ/Telaffuz Tasarrufları ve Mahiyetleri”, *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 43: 145-171.
- EKİCİ, Hasan (2017), Atfî Ahmed Efendi'nin Aruza Dair Bir Eseri: Miftâh-ı Kavâid-i Tuhfe”, *HİKMET: Akademik Edebiyat Dergisi*, III/7: 140-161.
- EKREM CÂFER (2013), “Fuzûlî Şiirinin Vezni”, (Çeviren: Günay Kâzım Çatalkaya), *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 9:167-194.
- ELÇİN, Şükrü (1982), “Âşık Osman'ın Aruz Vezniyle Yazdığı Şiirler”, *Türk Folkloru*, III/32: 4-6.
- ERASLAN, Kemal (1991), “Divânü Lügâti't-Türk'te Aruz Vezniyle Yazılmış Şiirler”, *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten*, 39: 113-117.
- ERDEM, Mehmet Dursun (2008a), “Anadolu Ağızlarında Görülen Birincil Ünlü Uzunlukları Üzerine”, *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, III/3: 502-562.
- ERDEM, Mehmet Dursun (2008b), “Birincil Ünlü Uzunlukları ve İmâle”, *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, III/6: 251-276.
- ERİŞ, Resai (1945), “Aruz”, *Yeni Adam*, XIV/538: 6.
- FETTAHOĞLU, Selahattin (2019), “Arap Aruzu, Genel Esasları ve Zorunlu Vezin Değişimleri”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, XII/64: 46-66.
- FEYZİOĞLU, Nesrin (2005), “Geleneksel Türk Sanat Mûsikîsi Bestekârlığı'nda Söz-Beste İlişkisi”, *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 14: 71-79.

- GIYNAŞ, A. Kamil ve Özer ŞENÖDEYİCİ (2010), "Teorik Açıdan Aruz İlmi ve Üç Aruz Risalesi", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, III/14: 226-240.
- Göre, Zehra (2007), "Adnî Divânı'nda Ahenk Unsurları", *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, II/4: 405-422.
- GÜFTA, Hüseyin (2016), "Aruz Vezninin Son Şairlerinden Antakyalı Yahyâzâde Âsaf", *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Turgut Karabey Özel Sayısı, III: 7-14.
- GÜLDAŞ, Saadet (1984), "Edebiyat ve Musikide İnşadın Önemi", *Mızrap*, 55-56: 14.
- GÜLDAŞ, Saadet (1984), "Mûsikîmizde Vurgu (Prozodi Meseleleri)", *Mızrap*, 21: 24.
- GÜLDAŞ, Saadet (1984), "Mûsikîmizde Vurgu (Prozodi Meseleleri)", *Mızrap*, 25: 23.
- GÜNEŞ, Mustafa (2010), "Bir Aruz Ustası Olarak Mehmet Âkif Ersoy", *Erdem (Atatürk Kültür Merkezi) Dergisi*, 58: 243-254.
- GÜNGÖR, Bilgin ve Nilgün BÜYÜKER GÜNGÖR (2018), "Necip Asım'ın Millî Aruz Risalesi (İnceleme-Metin)", *Littera Turca Journal of Turkish Language and Literature*, IV/4: 953-974.
- HACİTAHİROĞLU, Abdullah Öztemiz (2002), "Asil Şiirimiz ve Halimiz – Cumhuriyet Döneminde Aruz Şairleri", *İslâmî Edebiyat*, 37: 3-7.
- HALMAN, Talat Sait (1953), "Shakespeare'in Manzum Tercümesi Meselesi ve Aruz", *Tercüme*, X/55: 63-73.
- HALMAN, Talat Sait (1993), "Shakespeare'i Aruzla Çevirmek", *Sanat Dünyamız*, 52: 71-73.
- İLHAN, A. Başak (2009), "XIX. Yüzyıla Kadar Mevlevî Âyinlerinde Usûl-Vezin İlişkisi", *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, XXXVI/1: 255-276.
- İLTER, Özcan (1985), "Hece mi, Aruz mu, Serbest Şiir mi", *İncece*, I/8: 10-13.
- İSEN, Mustafa (1994), "Aruzun Anadolu'daki Gelişim Çizgisi", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten*, 39: 119-125.
- İSPİR, Meheddin (2013), "Aruz İncelemelerinde Nazire Mecmualarından Yararlanma", *Turkish Studies International Periodical For the*

- Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* [Prof. Dr. Amil Çelebioğlu Armağanı], VIII/1: 323-333.
- KAÇAR, Mücahit (2019), "Kemal Paşa-zâde'nin Şiirlerinin Aruz, Kafiye ve Üslup Hususiyetleri", *Artuklu İnsan ve Toplum Bilim Dergisi*, IV/1: 16-25.
- KALYON, Abuzer ve Nebi ÇELİK (2017), "Manastırlı Sâlih Fâik'in "Türkçe Aruz" Eserinden Hareketle Aruzdan Kastedilen Şiir Ölçüsü", *KÜLLİYAT: Osmanlı Araştırmaları Dergisi*, 3: 37-50.
- KAPLAN, Hasan (2011), "Bazı Türkçe Kelimelerde Mede Dair Düşünceler", *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, VI/4: 633-647.
- KAPLAN, Hasan (2018), "Fuzûlî'nin Gazellerinde Aruz Uygulamaları: Fuzûlî'nin Med Kullanımının Bâkî'yle Mukayesesi", *TEKE: Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, VII/2: 837-876.
- KAPLAN, Hasan (2019), "Mısrayı Aruzda Uyduran Bir Şair: Zîver ve Şiirlerinde Aruz Tasarrufları", *Eski Türk Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, II/1: 279-311.
- KAPLAN, Hasan (2020), "Ahmed Kuddûsî Divanı'nda Vezni Tespit Edilemeyen Şiirlere Dair Bazı Notlar", *Eski Türk Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, III/1: 113-146.
- KARA, Mehmet (2010), "Aruz Veznini Bulma Programı _Baki", *Journal of Turkish Studies = Türklük Bilgisi Araştırmaları*, [Walter G. Andrews II = Festschrift in Honor of Walter G. Andrews II], XXXIV/ 2: 175-182.
- KARABURGU, Oğuzhan (2006), "Şâir ve Şâir Nedim Mecmuaları Arasında Bir Hece-Aruz Tartışması", *Arayışlar*, VIII/15: 86-92.
- KARAİSMAİLOĞLU, Adnan ve Yakup ŞAFAK (1991), "Aruzun Kullanma Yönünden Hâfız-Fuzûlî Karşılaştırması", *Atatürk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Araştırma Dergisi*, 19: 49-60.
- KARŞIDAĞ, Şule (1986), "Aruz Veznindeki Güftelerle Devr-i Kebir Usulü Arasındaki Prozodik İlişkiler", *Mûsikî Mecmuası*, XXXIX/415: 13-24.
- KAŞGARLI, Sultan Mahmut (1988), "Uygur Şiirinde Aruz Vezni Hakkında", *Türk Dünyası Araştırmaları*, 53: 101-110.

- KAYA, Doğan (2016), “Divanü Lügati’t-Türk’teki Şiirler Hece Ölçülü mü Aruz Ölçülü mü?”, *Türk Kültürü*, IX/2: 23-40.
- KILIÇ, Atabey (2008), “Aruz İmlâsı Üzerine Notlar” *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, [The Serail of Special Volumes: Prof. Dr. İsmail Ünver adına: İmla-Orthographic], III/6: 471-487.
- KILIÇ, Atabey (tarih yok), “Cumhuriyet Devri Türk Şiirinde Geleneğin Devamı Aruz”, *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Cilt: ?, Sayı: ?, ?-?. (Erişim tarihi ve erişim adresi: 16.01.2020/https://www.academia.edu/10226416/Cumhuriyet_Devri_T%C3%BCrk_%C5%9Eiirinde_Gelene%C4%9Fin_Devam%C4%B1_Aruz)
- KILIÇ, Zülküf (2008), “Bâkî’nin Kasidelerinde Vezin Kafiye ve Bâkî’nin Psikolojisi”, *Journal of New World Sciences Academy Social Sciences*, III/2: 276-285.
- KILIÇARSLAN, Orhan (2016), “Ahenk Unsurlarının Hayâlî Bey Divanı’ndaki Yansımaları”, *21. Yüzyılda Eğitim Ve Toplum Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, V/15: 213-236.
- KIRKILIÇ, H. Ahmet ve Abdülhak Halim Ulaş (2009), “Aruz Bilgisi, Eğitim ve Estetik”, Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi (Prof. Dr. Hüseyin Ayan Özel Sayısı), XV/39: 335-364.
- KOLCU, Hasan (1991), “Yeni Lisan Cereyanı ve Millî Vezin Meselesi”, *Millî Kültür*, 86: 34-37.
- KOLCU, Hasan (1999), “Millî Vezin Meselesi Karşısında Cenap Şahabeddin”, *Türk Dili*, 570: 540 – 547.
- KOLCU, Hasan (2001), “Yenileşme Devri Türk Edebiyatında Vezinde Arayışlar ve Tevfik Fikret”, *KOSBED*, 1: 289- 294.
- KOLCU, Hasan (2006), “Millî Vezin Meselesi ve Köprülüzade Mehmed Fuad”, *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı - Belleten*, LI/2003-2: 118-127.
- KOLCU, Hasan (2011), “Türk Halk Edebiyatı Nazım Ölçüsünü Tedvin Eden İlk Eser: Türkçe Aruz”, *Bir Tutkunun Elinde Türk Edebiyatı Araştırmaları*, 137-142.
- KÖKSAL, Mehmet Fatih (2009), “Metin Neşrinde Vezinle İlgili Problemler, Bazı Tespit ve Teklifler”, *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 3: 63-86.

- KÖKSAL, Mehmet Fatih (2013), "Şah İsmail Hayati'nin Şiirlerinde Kullandığı Vezin Meselesi", *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, 66: 169-188.
- KÖPRÜLÜ, Mehmed Fuad (1951), "Saz Şairleri 7. Malûmât-ı Tarihiye - Âşık Tarzında Aruz Vezni", *İkdâm Gazetesi*, 21 Mayıs 1914/1330.
- KÖPRÜLÜ, Mehmed Fuad (1951), "Saz Şairleri 9. Malûmât-ı Tarihiye - Âşık Tarzında Aruz Vezni-varsagı koşma destan", *İkdâm Gazetesi*, 24 Mayıs 1914/1330
- KUDRET, Cevdet, Behçet Kemal, Kemâlettin Kami, Enis Behiç (1933), "Aruz, Hece Meselesi", *Varlık*, 6: 82-85.
- KUT, Günay (1999), "Metin Tesbitinde Birinci Aşama: Vezin ve Anlam", *İlmî Araştırmalar*, 8: 189-98.
- MADRAN, Ahmet Yekta (2006), "Musiki Arûzu", *Mûsikî Mecmuası*, LIX/476: 25.
- MUHAMMED RIZÂ Şefî'-i Kedkenî (2019), "Sultan Veled Dîvânı'nın Aruz Özellikleri", (Çeviren: Ahmet Özmen), *Doğu Araştırmaları: Doğu Dil, Edebiyat, Tarih, Sanat ve Kültür Araştırmaları Dergisi*, 19: 85-91.
- MUM, Cafer (2010), "Mustafa Reşid'in Arûza Dair Bir Eseri: Zübdetü'l-Arûz", *Hikmet Yurdu Düşünce-Yorum Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, (İbn Rüşd Özel Sayısı), III/6: 123-133.
- ONARAN, Mustafa Şerif (1954), "Aruzda Yeni Şiirin Sesi", *Türk Dili*, III/28: 186-189.
- ORAL SEYHAN, Tanju (2012), "Babür'ün Aruz Risalesi'nde Yer Alan Bazı Dil Bilgisi ve Yazım Kuralları", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 31: 217-241.
- ORHON, Orhan Seyfi (1944), "Hece mi Aruz mu", *Çınaraltı*, V/123: 8-9.
- ÖNALDI, Şenel (1980), "Türklerde Mûsikî, Dil ve Edebiyat İlişkileri", *Türk Halk Müziği ve Oyunları*, I/3: 114-117.
- ÖNEY, Cahit (1973), "Yunus Emre'nin Bütün Şiirleri Aruzla Yazılmıştır", *İslâm Medeniyeti*, III/34: 9-14.
- ÖZARSLAN, Metin (2010), "Some Critical Remarks on the "Aruz Rhythmical Poems" in Turkish Minstrel Poetry", *Bilgi: Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, 52: 129-146.

- ÖZÇELİK, Sadettin (2019), "Süheyl ü Nevbahar'da Vezin Tasarrufları", *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, XII/ 22: 611-642.
- ÖZERDİM, Sami N. (1989), "Aruz'a Veda", *Kemalist Ülkü*, XXII/251: 16-17.
- ÖZTEKİN, Nezahat (1991), "Âlî'nin Sûrnâmesindeki Vezin Değişiklikleri" *Ege Üniversitesi Edebiyatı Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 6: 183-192.
- ÖZTÜRK, Erdem Can (2011), "Ali Cemaleddin'in "Arûz-ı Türkî" İsimli Eserine Dâir", *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Prof. Dr. Mahmut Kaplan'a Armağan*, IX/2: 374-389.
- PAKSOY, Kezban (2008), "Tuhfe-i Mîr'de Aruz İmlâsına Dair Husûsiyetler", *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, [The Serail of Special Volumes: Prof. Dr. İsmail Ünver adına: İmla-Orthographic], III/6: 521-535.
- PALA, İskender (2002), "Aruz'u Atalım mı, Öğretelim mi", *Türk Edebiyatı*, XXX/340: 47-49.
- PALA, İskender (2003), "Aruz Eğitimi Üzerine Düşünceler ve Teklifler", *Journal of İstanbul Kültür University Arts and Social Sciences*, I/4: 39-52.
- PALA, İskender (2014), "İmle ile Med Arasında Bir Hata", *İlmî Araştırmalar: Dil, Edebiyat, Tarih İncelemeleri*, 10: 107-112.
- RAHMANOVA, Shahnoza (2019), "Maktab Darslığıda Keltilirgen Aruz Vaznları Tahlili", *Tilva Adabiyot Ta'limi*, 9: 22-25.
- RAHMONOVNA, Yusupova Dilnavoz (2019), "Ali Şir Nevayî'nin "Mizan'ul Evzan" Adlı Eserinde Halk Koşukları ve Aruz Vezni İlişkisi", *Folklor Akademi Dergisi*, II/2: 342-351.
- RIZA NUR (1938), "Türk Aruzu Acem Aruzu Değil, Millî Türk Aruzudur", *Türkbilik Revüsü*, III/2: 32-34.
- RIZA NUR (1939), "Türk Aruzu", *Kopuz*, I/2: 44-45.
- RIZA TEVFİK (1944), "Hece mi Aruz mu", *Çınaraltı*, V/125: 8-11.
- RIZA TEVFİK (1944), "Hece mi Aruz mu", *Çınaraltı*, V/127: 9-10.
- RIZA TEVFİK (1944), "Hece mi Aruz mu", *Çınaraltı*, V/128: 7-12.
- RIZA TEVFİK (1944), "Hece mi Aruz mu", *Çınaraltı*, V/129: 8.
- SALAN, Erkan (2016), "Eski Anadolu Türkçesinde Aruz Vezni ve Uyağın Ek Kullanımına Etkisi", *Bilig*, 77: 295-318.

- SALAN, Erkan (2017), "Eski Anadolu Türkçesinde Aruz Vezni ve Uyağın Zarf-fiil Eklerine Etkisi", *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 26: 90-113.
- SAVRAN, Ömer (2007), "Ahengi Sağlayan Unsurların Kullanımı Yönüyle Neşâtî'nin Şiirleri". *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 17: 221-230.
- SELÇUK, Engin (tarih yok), "XVIII. Asır Türkmen Şairi Nurmuhamet Andelip'in Şiirlerinde Aruz", *çevrimiçi kaynak*: 1-14. (Erişim tarihi ve adresi: 16.01.2020/
[https://www.academia.edu/4641058/XVIII. ASIR T%C3%9CRK_MEN_%C5%9EA%C4%B0R%C4%B0_NURMUHAMMET_ANDE_L%C4%B0P%C4%B0N_%C5%9E%C4%B0%C4%B0RLER%C4%B0_NDE_ARUZ](https://www.academia.edu/4641058/XVIII_ASIR_T%C3%9CRK_MEN_%C5%9EA%C4%B0R%C4%B0_NURMUHAMMET_ANDE_L%C4%B0P%C4%B0N_%C5%9E%C4%B0%C4%B0RLER%C4%B0_NDE_ARUZ))
- SELİMBAYOVA, Ülviyye (2009), "Nesimi Poeziyasında Aruz Vezni", *Bakı Devlet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nin Elmi Mecmuası = Bakü Devlet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nin İlmi Mecmuası*, 12: 325-338.
- SEVGİ, Ahmet (2001), "Türkçenin Acı Günleri: Aruz ve Türkçe", *Türk Yurdu*, XXI/164: 51.
- SEVGİ, Ahmet (2007), "Ahmed-i Dâî'nin Bilinmeyen Bir Eser: İlm-i Arûz", *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 18: 1-11.
- SEVGİ, Ahmet (2008), "Ahmed-i Bardahî'nin Türkçe ve Farsça Manzum Aruz Risalesi", *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 19: 37-55.
- SOYUER, Halil (1983), "Aruz Vezni ve Yusuf Mardin", *Musiki ve Nota*, 1: 22-25.
- ŞAFAK, Yakup (1994), "Fuzûli'nin Farsça ve Türkçe Divanlarında Kullandığı Vezinler", *Selçuk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Edebiyat Dergisi*, 9-10: 69-78.
- ŞAFAK, Yakup (1995), "Aruzda Taktî Usûlü'ne Dair", *Yedi İklim*, IX/65: 12-13.
- ŞAFAK, Yakup (1995), "Fuzuli'nin Farsça ve Türkçe Divanlarında Kullandığı Vezinler", *Selçuk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Edebiyat Dergisi*, 9-10: 69-78.
- ŞAFAK, Yakup (1996), "Aruz Vezinleri Arasında Farklı Bir Ses", *Yedi İklim*, X/7: 47-49.

- ŞAFAK, Yakup (1996), "Fars ve Türk Edebiyatlarında Aruz Vezinlerinin Ritmik Yapıları Üzerine Düşünceler", *Yedi İklim*, X/70: 31-34.
- ŞAFAK, Yakup (1996), "Fuzûlî, Hayalî ve Yahya Bey Divanlarında Yeknesak ve Almaşık Vezinlerle Yazılmış Manzûme Özellikleri" *Yedi İklim*, X/71: 45-53.
- ŞAFAK, Yakup (1999), "Câmî'nin Aruz Risalesi Üzerine Bir İnceleme", *Akademik Araştırmalar Dergisi*, 3: 107-109.
- ŞAFAK, Yakup (1999), "Mehmet Âkif ve Aruz", *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 5: 225-236.
- ŞAFAK, Yakup (2000), "Fars ve Türk Aruzlarında Yeknesak ve Almaşık Vezinler", *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 7: 187-232.
- ŞAFAK, Yakup (2017), "Bahrü'l-Maârif'in Birinci Bölümünde Yer Alan Vezinler", *Nüşa: Şarkiyat Araştırmaları Dergisi*, XVII/45: 1-22.
- ŞANLI, İsmet ve Serdar KARAOĞLU (2013), "Ahmet Paşa'nın Gazellerinde Âhenk", *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, VIII/13: 385-410.
- ŞİMŞEK, Tacettin (2006), "Aruz ve Aruz Eğitime Yönelik Uygulama Önerileri", *Milli Eğitim Dergisi*, XXXIV/169: 0-0.
- TANLI, Süleyman Şevket (1944), "Hece mi Aruz mu", *Çınaraltı*, V/130: 6-7.
- TANRIKORUR, Çinuçen (1991), "Türk Mûsikisinde Usûl-Vezin Münasebeti", *Erdem*, VII/20: 709-732.
- TANYILDIZ, Ahmet (2008), "Mesnevî'de Vezin ve Kafiye'nin İmlâya Etkisi", *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic (Prof. Dr. İsmail Ünver Adına)*, III/6: 576-587.
- TAŞ, Hakan (2008), "Klasik Türk Şiirinde Türkçe Sözcüklerde Med", *Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi (The Journal of Turkish Cultural Studies)*, 19: 143-156.
- TEKİN, Talât (1967), "Determination of Middle-Turkic Long Vowels Through 'Arûd'", *Acta Orientalia Academiae Scientiarum Hungaricae*, XX/2: 151-170.
- TEVETOĞLU, Fethi (1988), "Atatürk'ün Türk Dili, Aruz Vezni ve Millet Üzerindeki Bir Yazısı", *Türk Dili*, LIV/443: 229-235.

- TUNCALP, Enver (1992), "Türk Aruzunda Kullanılmış Olan Vezinler", *Güneyde Kültür*, IV/43: 25-27.
- TURAN, Muhittin (2019), "Penbe-zâde-i Erzen-i Rûmî'nin Risâle fi'l-Arûz'u", *TÜRÜK Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, VII/18: 107-152.
- TÜRKEK ÖTER, Serda ve Ali YILDIRIM (2010), "Şeyh Gâlib'in Bestelenmiş Şiirlerinde Usûl-Vezin İlişkisi", *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 27: 211-247.
- YAZAR, Sadık (2014), "XIV. Yüzyılda Yazılmış Türkçe Bir Aruz Risalesi: Aşkî'nin Arûsu'l-Arûz'u", *Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 10: 83-130.
- YILMAZ, İbrahim (2004), "Recez Bahrinin Arûz Şekilleri", *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, IV/2: 129-187.
- YILMAZ, Nurten (2019), "Mef 'ülü/ Mefâ 'ülü/ Mefâ 'ülü/ Fe 'ülün Vezninde Devr-i Kebîr ve Remel Usûlündeki İki Eserin Usûl-Ezgi ve Usûl-Vezin Yönünden İncelenmesi", *Akademik Sanat*, IV/7: 228-242.
- ZÜLFE, Ömer (2011), "Aruz Vezinlerinin Gösterilmesi Üzerine Bazı Teklifler", *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*, VIII/1: 52-66.
- ZÜLFE, Ömer (2011), "Muallim Nâcî'nin Aruza Dair Eseri: Arûz Nümûnesi", *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 6: 189-208.

V. Ansiklopedi Maddesi

- CHENEK, Moh. Ben (1987), "Hafîf", *İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, V/1: 81.
- CHENEK, Moh. Ben (1987), "Hezec", *İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, V/1: 449.
- CHENEK, Moh. Ben (1977), "Kâmil", *İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, VI: 146.
- CHENEK, Moh. Ben (1977), "Medîd", *İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, VII: 458.
- CHENEK, Moh. Ben (1977), "Muktazab", *İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, VIII: 573.
- ÇETİN, Nihad M. (1979), "Muzârî", *İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, VIII: 776-777.

- ÇETİN, Nihad M. (1979), "Müctess", *İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, VIII: 783-784.
- ÇETİN, Nihad M. (1979), "Münserih", *İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, VIII: 807.
- ÇETİN, Nihad M. (1979), "Mütedârik", *İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, VIII: 853.
- ÇETİN, Nihad M. (1979), "Mütekârib", *İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, VIII: 856-857.
- ÇETİN, Nihad M. (1979), "Serî", *İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, X: 518-519.
- ÇETİN, Nihad M. (1991), "Arûz - III. Türk Edebiyatında Arûz", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: TDV Yayınları, III: 432-437.
- ÇETİN, Nihad M. (1991), "Bahir", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: TDV Yayınları, IV: 484-486.
- ÇETİN, Nihad M. (1992), "Basît", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: TDV Yayınları, V: 106.
- DURMUŞ, İsmail (2011), "Tef'ile", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: TDV Yayınları, XL: 273-274.
- DURMUŞ, İsmail (2012), "Vâfir", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: TDV Yayınları, XLII: 423-424.
- DURMUŞ, İsmail (2013), "Zihaf ve İllet", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: TDV Yayınları, XLIV: 402-405.
- GÖKYAY, Orhan Şaik (2000), "İmâle", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: TDV Yayınları, XXII: 177-178.
- KÖPRÜLÜ, M. Fuad (1986), "'Arûd - II", *The Encyclopaedia of Islam*, Leiden: E. J. Brill, I: 677.
- KÖPRÜLÜ, M. Fuad (1965), "Arûz - Arap Arûzunun Diğer İslâmî Edebiyatlara Tesiri", *İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, I: 634-653.
- PALA, İskender (2009), "Sekt-i Melîh", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: TDV Yayınları, XXXVI: 335.
- SCHAADE, A (1964), "Recez", *İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, IX: 657-663.

- SCHAADE, A (1964), "Remel", *İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, IX: 684-687.
- TOPUZOĞLU, Tevfik Rüştü (1997), "Hafif", *Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: TDV Yayınları, XV: 113-114.
- TOPUZOĞLU, Tevfik Rüştü (1997), "Halil b. Ahmed", *Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: TDV Yayınları, XV: 309-312.
- TOPUZOĞLU, Tevfik Rüştü (1998), "Hezec", *Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: TDV Yayınları, XVII: 302-304.
- TOPUZOĞLU, Tevfik Rüştü (2001), "Kâmil", *Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: TDV Yayınları, XXIV: 280-281.
- TOPUZOĞLU, Tevfik Rüştü (2003), "Medîd", *Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: TDV Yayınları, XXVIII: 303-304.
- TOPUZOĞLU, Tevfik Rüştü (2006), "Muktedab", *Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: TDV Yayınları, XXXI: 141-142.
- TOPUZOĞLU, Tevfik Rüştü (2006), "Muzâri", *Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: TDV Yayınları, XXXI: 421-422.
- TOPUZOĞLU, Tevfik Rüştü (2006), "Müctes", *Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: TDV Yayınları, XXXI: 456-457.
- TOPUZOĞLU, Tevfik Rüştü (2006), "Münserih", *Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: TDV Yayınları, XXXII: 17-18.
- TOPUZOĞLU, Tevfik Rüştü (2006), "Mütedârek", *Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: TDV Yayınları, XXXII: 182-183.
- TOPUZOĞLU, Tevfik Rüştü (2006), "Mütekârib", *Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: TDV Yayınları, XXXII: 189.
- TOPUZOĞLU, Tevfik Rüştü (2007), "Recez", *Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: TDV Yayınları, XXXIV: 509-510.
- TOPUZOĞLU, Tevfik Rüştü (2007), "Remel", *Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: TDV Yayınları, XXXIV: 553-554.
- TOPUZOĞLU, Tevfik Rüştü (2009), "Serî", *Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: TDV Yayınları, XXXVI: 562.
- VEIL, Gotthold (1965), "Arûz", *İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, I: 625-634.
- VEIL, Gotthold (1986), "Arûd", *The Encyclopaedia of Islam*, Leiden: E. J. Brill, I: 667-677.

YILMAZ, İbrahim (2011), "Tavîl", *Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: TDV Yayınları, XL: 183-184.

VI. Kitap Tanıtımı

KOLCU, Hasan (2009), ""Yenileşme Dönemi Türk Edebiyatında Aruz Arayışları" Üzerine Bir Değerlendirme", *Yeni Türk Edebiyatı Araştırmaları*, 1: 215-222.

DİLAÇAR, Agop (1976), "Tanıtımlar(Talât Tekin, Ana Türkçe'de Aslı Uzun Ünlüler)", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı - Belleten*, XXIII-XXIV: 266-273.

VII. Bildiri

ATİK GÜRBÜZ, İncinur (2010), "Aruz Eğitimi Üzerine Yazılmış Bir Eser: Manzûme-i Arûz", *Ulusal Eski Türk Edebiyatı Sempozyumu (15-16 Mayıs 2009) Bildiriler Kitabı*, Adıyaman Üniversitesi Yayınları, 321-333.

BRENDEMOEN, Bernt (1996), "Osmanlı ve Çağatay Şiirinde İmâle ve Aslı Uzun Ünlüler", *Uluslararası Türk Dili Kongresi (26 Eylül-1 Ekim 1992) Bildiriler Kitabı*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 435-456.

BOZKAPLAN, Şerif Ali (2013), "Aruz ve Ünlü Uzunluğu", *VI. Uluslararası Türk Dili Kurultayı Bildirileri 20-25 Ekim 2008*, I: 833-838.

ÇELTİK, Halil (2010), "Ahmed-i Rıdvân Divanı'na Göre Eski Harfli Metinlerde Vezin-İmla İlişkisi", *Erciyes Üniversitesi Klasik Türk Edebiyatı Toplantısı II. Klasik Türk Edebiyatı Sempozyumu (Prof. Dr. İsmail Ünver Adına)*, 15-16 Mayıs 2008 Kayseri, 60-73.

DEMİREL, Şener (2007), "Es-Seyyid Hüseyin Hüsnî Burdurî'nin Arûzla İlgili Mizân-Nâme-i Şu'arâ Adlı Eseri", *I. Burdur Sempozyumu (16-19 Kasım 2005) Bildiriler Kitabı*, I: 331-360.

DİLÇİN, Cem (2009), "XI. Yüzyıl Türk Şiiri ve Aruz", *2. Uluslararası Türkiyat Araştırmaları Bilgi Şöleni Bildirileri Kaşgarlı Mahmud ve Dönemi*, Ankara: TDK, 2009: 129-140.

ERDEM, Mehmet Dursun (2010), "Birincil Ünlü Uzunlukları ve İmâle", *II. Klâsik Türk Edebiyatı Sempozyumu (Prof. Dr. İsmail ÜNVER Adına) (15-16 Mayıs 2008) Bildiriler Kitabı*, Kayseri: Erciyes Üniversitesi Yayınları, 149-171.

- ESKİ, Mustafa (2005), "Orhan Şaik Gökyay'ın Kastamonu'da Yayınlanan Şiirleri ve Bunların Vezin, Şekil, Kafiye, Dil, Üslup ve Muhteva Yönünden İncelenmesi", *İkinci Kastamonu Kültür Sempozyumu Bildirileri*, 18-20 Eylül 2003, 825-853.
- IRMAK, Mustafa (2018), "Dr. Rıza Nur'un Edebî Yönü ve Aruz Literatürüne Sağladığı Sürpriz Bir Katkı", *Uluslararası Geçmişten Günümüze Sinop'ta Türk-İslam Kültürü Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, I: 331-351.
- İSEN, Mustafa (1991), "Aruzun Anadolu'daki Gelişme Çizgisi", *Türk Sovyet Kollokyumu, Konya (12 - 19 Haziran 1991)*.(Daha sonra makale olarak yayımlanmıştır.)
- KILIÇ, Atabey (2006), "Sultan Veled'in Türkçe Şiirlerinde Aruz Kullanımı", *Uluslararası Mevlânâ, Mesnevî, Mevlevîhâneler Sempozyumu (19-21 Aralık 2005)Bildiriler Kitabı*, 181-195.
- KILIÇ, Atabey (2018), "Seyrânî'nin Şiirlerinde Aruz Kullanımı Üzerine Notlar", *I. Uluslararası Develi- Âşık Seyrânî ve Türk Kültürü Kongresi (4-6 Ekim 2018) Bildiriler Kitabı*, 143-153.
- KOLCU, Hasan (2002), "Halk Edebiyatı Nazım Ölçüsünü Tedvin Eden İlk Eser: Türkçe Aruz", *Uluslararası Türk Dünyası Halk Edebiyatı Kurultayı*, 26-28 Mayıs 2000, İçel, 485-490.
- MAHDUM, Abid Nazar (2011), "Kutadgu Bilig'de Vezin ve Kafiye Kullanımı Üzerine", *Doğumunun 990. Yılında Yusuf Has Hacib ve Eseri Kutadgu Bilig Bildirileri*, 26-27 Ekim 2009, 379-390.
- ONARAN, Mustafa Şerif (1998), "Cumhuriyet Şiirini Etkileyen Aruzun Dört Ustası", *Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı Sempozyumu*, (20-21-22 Kasım 1998), 76-84.
- ÖNALDI, Şenel (1978), "Aruz Vezniyle Usûller Hakkında", *Türkoloji Kongresi Bildirileri-İstanbul, ??*.(Gültaş, 2003)
- ÖNALDI, Şenel (1980), "Türklerde Mûsikî, Dil ve Edebiyat İlişkileri", *I. Millî Türkoloji Kongresi Bildirileri, İstanbul, 6-9 Şubat 1978, Tebliğler*: 521-527.
- ÖNEY, Cahit (1977), "Arûz Vezni ile Türk Mûsikîsi Usûlleri Arasındaki Prozodik Münâsebet", *II. Milletler Arası Türkoloji Kongresi Tebliğ Özetleri*, 4-9 Ekim 1976, İstanbul, 73-74.

- ÖZARSLAN, Metin (2000), "Kıbrıslı Aşık Kenzî Divanı'ndaki Aruzlu Türler Üzerine Bazı Tespitler", *Üçüncü Uluslararası Kıbrıs Araştırmaları Kongresi*, 13-17 Kasım 2000, II: 127.
- ÖZMEN, Abdulsamet (2014), "Bayburtlu Za'îfî'nin Ahbârü'l-İber'inde Müstensihlerin İstinsâh ve Vezin Tasarrufları", *Uluslararası VIII. Klâsik Türk Edebiyatı Sempozyumu: Ali Emîrî Hatırasına*, 363-374. sayfa
- PAKSOY, Kezban (2010), "Tuhfe-i Mir'de Aruz İmlasına Dair Hususiyetler", *Erciyes Üniversitesi Klasik Türk Edebiyatı Topuluğu II. Klasik Türk Edebiyatı Sempozyumu (Prof. Dr. İsmail Ünver Adına) (15-16 Mayıs 2008) Bildiriler Kitabı*, 309-322.
- SELÇUK, Bahir (2018), "Klasik Şiir Dilinin Söyleyiş Temelli Ritmik Yapısı Üzerine", *IX. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu (02-04 Kasım 2017) Bildiriler Kitabı*, Malatya: İnönü Üniversitesi, 668-679.
- TAŞ, Hakan (2007), "Klasik Türk Şiirinde Türkçe Sözcüklerde Med", *2007 UNESCO Mevlâna Yılında Uluslararası VII. Dil, Yazın ve Deyişbilim Sempozyumu (02-05 Mayıs 2007) Bildiriler Kitabı*, Konya: Selçuk Üniversitesi Basım Evi, II: 563-570.
- TİMUR, Kemal (2008), "Hece-Aruz Tartışmaları Karşısında Yahya Kemal", *Bir Medeniyeti Yorumlamak, Yahya Kemal Sempozyumu (03-07 Kasım 2008)*, İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları, No: 108, 285-292.
- TOKATLI, Ümit (2001), "Aruzda 'Bir Buçuk Hece' ve 'Med'", *Kayseri ve Yöresi Kültür, Sanat ve Edebiyat Bilgi Şöleni (12-13 Nisan 2001 Kayseri) Bildiriler Kitabı*, Hazırlayan: Mustafa Argunşah, İsmail Görkem, Hülya Argunşah, Atabey Kılıç, Kayseri: Erciyes Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Yayınları, II: 707-710.
- TOPAL, Ahmet (2006), "Atatürk Şiirlerinde Aruz Vezni ve Tarih Düşürme", *III. Türkoloji Günleri*, 6 - 7 Kasım 2006, Erzurum.

VIII. Proje

KARA, Mehmet (2007), Aruz Vezninin Bilgisayarla Çözümlemesi, TÜBİTAK Projesi, Proje Danışmanı: Prof. Dr. Cihan OKUYUCU, İnternet bağlantı adresi: <http://161.9.143.104/aruz/?Home> (Erişim Tarihi: 10.01.2020)

KAYA, Bayram Ali, *Aruz ve Edebî Sanatlar* (Kaynak: osmanliedebiyati.com)

Sonuç

Aruzun Türk edebiyatındaki seyrini kaynaklar üzerinden ortaya koyan bu araştırmada konu hakkında oldukça fazla sayıda çalışmanın yapıldığı tespit edilmiştir. Aruzun Türkçeye ve Türkçenin aruza intibakında karşılaşılan safhaları daha çok teorik eserler üzerinden ortaya koymaya gayret eden araştırmaların yanında bir dönemin veya şairin eserleri üzerinden belirli devirlerin aruzla ilgili tasarruflarını ortaya koyan çalışmalar da yapılmıştır. Yukarıdaki kaynakçaya bakıldığı zaman yapılan çalışmaların daha çok bütünü belli bir kısmını ortaya koyabildiği sonucuna ulaşılabilir. Konuyla ilgili daha bütüncül çalışmaların yapılması gerektiği anlaşılmaktadır.

Son iki asırdır peyderpey değişen siyasal, sosyal ve kültürel değişimin neticesinde aruza karşı yaklaşımın da büyük bir dönüşüme uğradığı ve bu dönüşüm neticesinde özellikle son dönemlerde aruzun temel kaidelerinin bile anlaşılmaktan uzak düştüğü yapılan çalışmalara bakıldığı zaman anlaşılmaktadır. Aruzun öğretimi ve tarihî-edebî metinlere daha iyi nüfuz edebilmek için bu sistemin anlaşılmasına duyulan ihtiyaç neticesinde de pek çok çalışma yapılmıştır. Bu tarz çalışmalarda genellikle aruza karşı olumlu bir yaklaşım göze çarpmaktadır. Aruzun Türk şiirindeki vazgeçilmez yerinin tespiti ve daha iyi anlaşılması için yapılan bu tarz çalışmalara karşılık aruza karşı günümüze kadar süren, daha çok farklı kasıtların takip edildiği olumsuz yazılar da kaleme alınmıştır.

Kaynakçanın ortaya koyduğu büyük resme bakınca aruzun edebiyat, dil ve musiki olmak üzere üç ana disiplini ilgilendirdiği görülmüştür. Edebî eserlerde aruzun manzum metinlerdeki kullanımı ve ortaya çıkan farklı tasarruflar bu disiplindeki çalışmaların esasını teşkil eder. Aruzun Türkçe kelimeler üzerindeki bazı etkileri de dil çalışmalarının temel konusu olmuştur. Musiki alanında aruz, hemen hemen her yerde usulle birlikte ele alınmıştır. Aruzun ahenkli ve ritmik yapısının musikiyle olan ilişkisi bu disiplinde karşımıza çıkan aslî konulardandır. Bu üç disiplinden en çok edebiyatın aruzla ilgilendiği görülmektedir.

Aruzun öğretilmesi ve manzum metinlerdeki aruz vezinlerinin tespiti konusunda son yıllarda bilgisayar teknolojilerinden de

faydalanılmaktadır. Bazı bilgisayar yazılımlarıyla bir metnin veznini çözmek yüksek bir doğrulukla mümkün olabilmektedir. Bunun gibi çalışmalarla birlikte tespit edilen künyelere bir bütün olarak bakıldığında aruzun edebiyat, dil, musiki ve diğer ilgili disiplinler altında bütüncül bir yaklaşımla ele alınması gerektiği anlaşılmaktadır.